

DÉLMAGYARORSZÁG

Szerkesztőség Károly-utca 9.
Telefonszám: 305.
Egyes szám ára 10 fillér.

ELŐFIZETÉSI ÁR SZEGEDEN
egész évre K 24— félévre K 12—
negyedévre K 6— egy hónapra K 2—

ELŐFIZETÉSI ÁR VIDÉKEN
egész évre K 28— félévre K 14—
negyedévre K 7— egy hónapra K 2-40

Kiadóhivatal Károly-utca 9.
Telefonszám: 81.
Egyes szám ára 10 fillér.

Szeged, 1914.

III. évfolyam 71. szám.

Csütörtök, március 26.

A közkórházat csütörtökön tárgyalja a közgyűlés.

(Saját tudósítónktól.) A város közönsége kiharcolta a közkórházat és csütörtökön délután már a közgyűlés fog róla ítéletet mondani, hogy milyen keretek között és milyen időn belül kívánja a nagyfontosságú intézményt létesíteni.

Ez a rövid, de lelkes és indulatos küzdelem, melyet a polgárság eddig vivott a város hatóságával, nagyon jellemző a mi közállapotainkra. A közvélemény mutat rá a közszükségletre és kénytelen követelő módon lépni fel, mert ha azt kellene megvárnia, amíg az intéző körök a maguk belátása alapján eljutnak a megvalósítás kezdetéig, akkor soha se vetnék meg Szegeden egyetlen közintézménynek sem az alapját.

Erre enged következtetni az az előadás, amelyben a városi tanács csütörtöki közgyűlés elé az ügyet elő fogja terjeszteni. A hatóság még mindig nem képes megérteni, hogy egy közóhajnak a kielégítéséről van szó, amit nem lehet hivatalos halasztó manőverekkel tovább elodázni, hanem aminek a mielőbbi gyors megvalósítása módját magának a hatóságnak kell kieszelnie.

És téved a hatóság akkor is, mikor a már régen elkészített terveknek az újabb felülvizsgálatát, megváltoztatását, a megálapított keretek megszükitését hozza javaslatba azzal az indokolással, hogy a tervek eredetileg egyetemi kórház céljaira készültek és mivel az egyetemről Szeged város már elesett, most már nincs többé szükség olyan arányu kiépítésre, mint amilyen eredetileg tervezve volt. A közvélemény mindenestre azon az állásponton van, hogy ha a mai viszonyok között hozzáfog a város egy nagy kórház építéséhez, ennek az intézménynek több száz esztendőre kell szólnia s olyannak kell lennie, hogy ne csak a lakosság mostani számának, hanem a megsze jövő igényeinek is meg tudjon felelni, mert a város aligha kerül abba a helyzetbe, hogy minden emberöltőn, vagy évtizedben fejlődésének arányában bővíthesse közérdekű intézményeit.

A Délmagyarország álláspontja tehát, mely minden valószínűség szerint a közvélemény legszélesebb rétegeinek véleményét fejezi ki, az, hogy a közgyűlésnek a tanácsi javaslat elvetésével már most ki kellene mondania, hogy a közkórháznak az eddigi tervek és keretek betartásával leendő megépítését szükségesnek és kívánatosnak tartja, az építkezés mielőbbi megkezdése érdekében pedig utasítja a város hatóságát, hogy költségvetési fedezetéről a lehető legsürgősebben gondoskodjék.

Az volna szép, ha komolyan merné valaki vitatni, hogy a kórház megépítéséhez szükséges összeg amortizációs terhet nem lehetne a város költségvetésébe beállítani. Ezt igazán maga a hatóság sem állíthatná egy pillanattig sem.

A nagy tragédia okai.

A nagy francia Panama-botrány óta nem tekinthetünk bele ilyen mélyen Európa politikailag leghaladottabb államának, Franciaországnak a viszonyaiba. A Dreyfus-ügyben még alarcban jelent meg az ugynevezett igazság, mert a Dreyfus-ügy szereplői még a hazafiság, az igazság, a hit, az erkölcs jelmezében léptek föl. Most azonban rettentő fénnel lobbant föl néhány revolverlövés és hirtelen megvilágította mind e nagy politikusok, társadalmi kitünőségek és egyéb államföntartó elemek eltorzult és visszataszító képmását.

Akik most, az utolsó napokban végigolvasták és végigfigyelték a Caillaux-ügy izgalmas fejleményeit, azok egy pillanatra megrendülhettek és azt forgathatták elméjükben, hogy ime, hát még sem a nagy gazdasági hajtóerők, még sem a tömegek szociális hatalma, még sem a szükségyszerűség intézi a népek és országok sorsát, mert hiszen, ime, nyilvánvaló, hogy egyes politikusok intrikái, ujságírók támadásai, apró szerelmi botlások, intim rózsaszínű levelek és vakon célbafutó vagy époly vakon eltérülő revolvergolyók intézik Európa politikailag leghaladottabb népének, a francia nemzetnek a politikai sorsát. Mert hisz az történt, hogy Caillaux ellen politikai maffia alakult, boszuállásra vagy hatalomra éhes volt és leendő miniszterek, megvásárolható ujságírók, ellopott levelek szövevénye vette körül és a mikor a felesége néhány revolvergolyóval akarta széttépni ezt a szövevényt, akkor csak még inkább belesodorta Caillaux e mérges pókháló halálos ölelésébe.

Ezt mutatja a felszín. Ez az ujságtáviratok napi igazsága, de ha közelebbről nézzük meg ezt a párisi politikai tragédiát, akkor azt látjuk, hogy van ennél a kérés-igazságnál mélyebb igazsága is és mindaz, ami vakasnak, véletlennek látszik a Caillaux-tragédiában, az voltaképpen szükségyszerű következménye a francia politikai és végső soron a francia társadalom mai helyzetének.

Nézzük végig a Caillaux-tragédiához vezető utat. A radikális párt Franciaországban 1913. őszén még egyszer összeszedte magát és kemény harcra szervezkedett az egyre merészebb konzervatív pártok ellen. Pauli kongresszusán új szer-

vezetet és új programot szabott ki a maga számára a francia radikális párt. E program ellen a két éves szolgálati idő visszaállítása és a demokratikus adóreform állott. A radikális párt ez új lendületeinek már decemberben sikerült is megbuktatnia a Barthou-kormányt a deficit miként való fedezésének kérdésében. Caillaux, a radikális párt vezére e harcokban, pénzügyminiszter lesz. Az új minisztérium első nyilatkozata is azonban már csalódást hoz. A Doumergue-kormány arra kötelezi magát e nyilatkozatában, hogy „lojálisan” végrehajtja az előbbi kormány három éves katonáskodási törvényét. Ezzel elindult a radikális párt a kétszínűség és elvtagadás útjára. Mialatt a kormány végrehajtja a három éves katonai szolgálatot, a kormány pártja választási fölhívásaiban a három éves szolgálati idő ellen agitál. A demokratikus hadseregreform elárulása után már csak a demokratikus adóreform marad meg a kormány programjában. Az adóharcot Caillaux, a pénzügyminiszter intézi. A pénzügyminiszter régi politikus. Pénzügyi kérdésekben legelső rangú szakértő, akivel nem veheti föl a versenyt senki a francia parlamentben. Caillaux határozott és kemény harccal támad a vagyonosok adómentességére és csakhamar benne látják a nagytőkések és a vagyonosok adókváltságának védelmezőit legveszedelmesebb ellenségüket. Ez teszi érzéhetővé, hogy a kormány ellen irányuló támadás minden erővel Caillaux személye ellen tör ki.

És Caillaux személyisége nem olyan, hogy ne lehessen okkal és joggal is támadni. Nagy bankember, aki roppant vagyon ura és minden páthosz nélkül való, rideg számító és hazárdjátékos a politikában és az élvezetekben egyaránt. A vagyon védőinek, a köztársasági kormány királysági ellenségeinek, az antiklerikális radikális klerikális ellenfeleinek, a hatalomra törekvő Briand-féle kalandor-politikusoknak egész maffiája alakul most Caillaux ellen, mert úgy érzik, hogy Caillaux halál-rasebzésével nemcsak a kormányt, hanem magát a radikális pártot, magát a demokratikus adóreformot, sőt magát a köztársaságot sebezhetik meg. A hadjárat megindult. A fővezére Barthou, akit Caillaux buktatott ki csak nemrég a miniszterelnöki székből. A háta mögött ott áll Briand, a szociális renegátja. A hadjárat központja a „Figaro”. A Figaro szerkesztője Calmette, eladta magát ennek a hadjáratnak a céljaira, csakugy, mint ahogy eladta magát a német fegyverkező tőke üzemei számára. Ahol a hadjárat vezetői Barthou és Briand, ott természetesen hozzájuk méltóak a hadjárat tömegei is: a